

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

**Pasarét, 2012. március 1.
(csütörtök)**

Horváth Géza

OKOS ISTENTISZTELET

Alapige: Máté 15,9

Jézus Krisztus mondja: „De hiába tisztelnék engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai.”

Imádkozzunk!

Édesatyánk! Hálás szívvel köszönjük ezt az estét. Köszönjük, hogy új hónapot kezdhettünk. Felhoztad ma is napodat jókra és gonoszakra egyaránt. Hirdeti ez nekünk a te csodálatos kegyelmedet és az emberiség iránti szeretetedet.

Köszönjük, Urunk, hogy a tavaszra készülhetünk, de legfőképpen arra kérünk, hogy a szívünkben legyen mindig tavasz és nyár. Te teremts ott melegséget, derűt, békességet. A körülöttünk levő világban, ha majd a nap süt, a fák rügyeznek, a madarak énekelnek, jó nekünk a veled való áldott közösségbe jönni és abban megmaradni.

Köszönjük, hogy ma is hordoztál sokunkat munkában, tanulásban, fáradozásban. Köszönjük, hogy őriztél bennünket, és mindaz, ami ért bennünket úgy vehetjük, hogy te tudtál róla, nem akadályoztad meg, vagy megengedted.

Köszönjük, hogy most elcsendesedhetünk az ige hallgatására, imádságra, énekre, és testvéri közösségben lehetünk együtt.

Kérünk, áldj meg bennünket jelenléteddel, mely megvidámít, éltet, bátor szívet ad.

Ámen.

Igehirdetés

Az elmúlt napokban olvastuk kalauzunk szerint Máté evangéliumából ezt az igét. Több személyes élmény, tapasztalat erősítette bennem ennek az egy mondatnak az üzenetét, éppen ezért ezen a héten több körben megosztottam a testvérekkel. Úgy gondoltam, hogy egy nagyobb körben, a csütörtök esti alkalmon is szóljak erről a kérdéstről.

A farizeusoknak és az írástudóknak mondta ezt valamikor az Úr Jézus Krisztus, és ma pedig nekünk, mindannyiunknak mondja: „Hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai.” Jézus Krisztus ebben az igében tehát egy hiábavaló istentiszteletről beszél.

A Szentírásban Pál apostol a Korinthusi levélben beszél hiábavaló hitről. Ha Krisztus fel nem támad a halálból, akkor hiábavaló a prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is.

A Római levélben Pál apostol okos istentiszteletről beszél: „Kérünk, tehát titeket szánjátok oda magatokat okos istentiszteletként az Istennek.”

Ma Jézus Krisztus arról beszél nekünk, hogy van olyan tisztelet is, amellyel valaki Istent tiszteli, amely viszont valami miatt hiábavaló, és ennek az okát is megmondja: „Így tették érvénytelenné Isten igéjét...” Hogyan kell értenünk tehát ezt a mondatot, hogy emberek rendelkezéseit tartjátok meg, így ezért a ti istentiszteletek hiábavaló? Néhány példát mondok, amit szolgálatom ideje alatt többször és többektől halottam.

Az egyik ilyen volt, amikor más felekezetekhez tartozók azt kezdték el bizonygatni, hogy ott is Krisztust hirdetik. Megkérdeztem: melyik Krisztust hirdetik? Általában a kérdezett nagy szemekkel nézett, nem értette a kérdést. Meg volt győződve arról, hogy Jézus Krisztus csak egy van.

Elkezdtem neki mondani olyan igéket, amit Jézus Krisztus mondott: „Sokan jönnek majd az én nevemben, akik azt mondják: itt vagy ott van a Krisztus. De ti ne higgyétek.”

A Máté 24-ben azt mondja: „Ha halljátok, hogy hamis próféták és hamis krisztusok állnak majd elő, hogy megtévesszék, ha lehet a választottakat is.” Tehát vannak hamis krisztusok és hamis próféták. Általában hamis prófétákról hallunk, de hamis krisztusokról nem beszélünk. Ezért volt Jézus korában, az Újszövetségben olyan nagy hitvallás az, amikor valaki kimondta: Jézus a Krisztus.

Amikor Jézus Krisztus a földön járt és betegeket gyógyított, vagy tanított, vagy halottat támasztott, és valaki rájött, ki Ő, akkor azt mondta: Jézus a Krisztus. Ez azt jelenti, hogy Jézust beazonosította. Igen, Ő az, Ő nemcsak Máriának és Józsefnek a fia, nem tanító — ahogy Nikodémus gondolta: Mester, tudjuk, hogy te az Istentől jöttél tanítóul —, hanem beazonosította valaki, hogy Ő a Krisztus. Héberül Messiás. Ő a Messiás. Ő az, akit Isten az Édenkertben megígért, hogy majd a kígyó fejére fog taposni. Ő az, akiről szóltak az atyák meg a próféták. Ő az,

akire mutatott az áldozatok sokasága, hogy majd eljön az Isten Báránya. Jézus a Krisztus, Ő az Isten felkentje. Hisszük és valljuk.

Éppen ezért ma is van egy döntő kérdése a hitéletünknek. Mert nem az a kérdés, hogy Krisztust hirdeti-e valaki, hogy Krisztusról beszélnek-e valahol, hanem az a kérdés, hogy mit mondanak róla.

Nem régen kezembe került egy újságcikk. Ebben a cikkben egy beteg köszönte meg a sebészorvosnak, hogy meggyógyította. Történetesen ez a sebészorvos nagyon messziről jött és mohamedán vallású volt. Az újságcikknek a címe ez volt: A mi közös Istenünk áldja meg a főorvos urat. Ő mohamedán, én keresztyén vagyok, de azért a közös Istenünk áldja meg.

Bizonyára többször találkoztunk már azzal a nézettel, amikor valaki azt mondja nekünk: egy Isten van. Ez világszerte elfogadott, de az ellenségünk által nagyon jól betáplált mondás. Olvassák el az 1Korintus 8,5-t, ahol azt mondja Isten igéje: van sok isten és van sok úr.

Viszont erre a kérdésre, miért van annyi vallás, milyen választ tudunk adni? Azért van annyi vallás (nem azért, mert az emberek nem tudnak megegyezni), mert sokféle istenképe van az embernek. Minden vallás arról beszél, hogy nekünk megvan az istenképük, amelyet tagjaiknak és követőiknek adnak. Ezt legtöbbször írásban le is fektetik.

Elmondok egy nagyon kedves igét, amit a héten fedeztem fel, pedig eddig is sokszor olvastam a János 4-ből. Jézus beszél a samáriai asszonnal. Amikor a kút mellett elkezdenek beszélgetni, azt mondja az asszony Jézusnak: a mi atyáink ezen a hegyen imádták az Istent. Ti meg azt mondjátok: a Jeruzsálemben van az a hely, ahol az Istent kell imádni. Mi azt mondjuk, így tanultuk, mi így vettük az atyáinktól, ti meg azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, ahol Istent kell imádni. Az egyik ezt tanulta, így tanulta, a másik meg azt tanulta és úgy tanulta. Jézus elmondja neki: ti azt imádjátok ezen a hegyen, akit nem ismeretek. Mi meg azt imádjuk, akit ismerünk. És Jézus hozzáteszi azt a nagy igét, hogy különben is Isten Lélek, és akik Őt imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk.

Az egyik vallás azt mondta: itt kell imádni, a másik, hogy ott. Az egyik vallás szerint így kell ezt csinálni, a másik szerint úgy. Jézus pedig ebben az igében helyre teszi a zsidókat meg a hallgatóságot és azt mondja: nem mindegy, hogy Istent hogyan imádjuk. Mert lehet Istent hiábavalóan imádni, és lehet az Isten igéjét érvénytelenné tenni, felcserélni hagyományokkal, emberi rendelkezésekkel.

Igen, itt van ennek az igének a mai tanítása. Istent úgy kell imádnunk, hogy ismerjük. Istent imádni lehet ismeretlenül is, de nem ér-

demes. Istent úgy kell imádni, hogy tudom, hogy kit és miért imádok, mert tudom, hogy ki Ő. A Biblia szerint pedig Isten ismerete üdvösség kérdése. Nem akármilyen kérdés, nem piti-ügy. Hanem azt mondja Jézus: ez az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézust. (János 17,3). Aki nem ismeri meg Istent, annak nincs örök élete.

És itt a következő kérdés: hogyan lehet Istent megismerni? Ne úgy tiszteljük, hogy fogalmunk sincs, hogy kit tisztelünk, kit imádunk, ki előtt hajtunk térdet, mit csinálunk Isten imádata során.

Itt van a vallásoknak a sokszínűsége. Ezt lehet emberi rendelkezések szerint, lehet emberi hagyományok szerint, egy közösségnek a sajátos felfogása szerint — és amelyik az igaz istentisztelet, az az, hogy úgy imádom Istent, ahogyan Ő ezt kéri, ahogyan Ő engem felhatalmaz, megengedi nekem. Isten igéjének egésze ezt mondja nekünk. Különben hiába tiszteljük, ha fogalmunk nincs róla, kit tisztelünk. Olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai, előírásai.

Milyen tanításokat kell komolyan vennünk? Amelyek Isten rendelkezései. Amelyeket nekünk az Ő igéjében kijelentett. Amely igéről azt valljuk: hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen Isten embere, és minden jó cselekedetre felkészített. Az Írás Istentől ihletett. Isten kijelenti magát nekünk az Ő igéjében, bemutatkozik nekünk az Ő igéjében, mindent közöl nekünk az Ő igéjében. Nincs szükség tehát emberi rendelkezésekre és emberi hagyományokra. Lehet úgy tisztelni Istent: nekem a nagymamám így mondta, mert az apámtól így tanultam, és lehet úgy tisztelni: ezt mondja a Biblia. Így mondja a Szentírás.

Azért van sok vallás, mert sokféle elképzelés van arról, hogy ki Isten és hogyan imádjuk. Azért van *egy* egyház, mert Isten csak egyféleképpen jelenti ki magát, és az Ővéi erre kíváncsiak, és ezt próbálják komolyan venni. Az emberi parancsolat érvénytelenné teszi Isten igéjét, Isten igéje viszont érvénytelenné teszi az emberi parancsolatokat. Nekünk Istennek kell inkább engedni, hogynem embereknek.

Ebből következik, hogy nekünk jól kell ismernünk Isten igéjét. Pál apostol azt írja Timóteusnak: jó szolgája leszel Krisztusnak, ha a hit és igaz tanítás igéjével táplálkozol, amelynek követője lettél. Miközben Timóteuséknak és az akkori gyülekezeteknek volt egy óriási fenyegetettsége, mégpedig az: jöttek a tévtanítók. Így mondja Pál: sokan vénasszonyos meséket mondanak, meg mítoszokat. Jönnek nagy okoskodások és azt mondják: így meg úgy, ők ezt meg azt értették meg. Azt mondja Pál Timóteusnak: vigyázz, mert akkor leszel Krisztusnak jó szol-

gája, ha a hit és az igaz tanítás igéjével táplálkozol, és ezzel táplálsz másokat is. Ezt akard tanítani a gyülekezetnek is. Éppen ezért az első gyülekezetek óriási hangsúlyt fektettek a tiszta tanításra. Úgy hívták: apostoli tanítás.

Ez azt jelentette, hogy vették az Ószövetség igéit, azokat tanulmányozták, és az apostolok Jézus Krisztus mellett éltek, láttak, hallottak mindent. Ezért választotta ki őket. Ezek az apostolok pedig elmondták, hogy Jézus hogyan magyarázta nekik az igét, hogyan kell ezt érteni. Ez volt az apostoli tanítás, és ennek a tisztasága felett őrködtek. Mihelyt ehhez valamilyen idegen erő közelített, az apostolok azon nyomban reagáltak, és azt mondták: nem engedjük.

Így volt ez az egész egyháztörténelem folyamán. Ha valakik jöttek, és a Bibliának a világos és tiszta üzenetét meg akarták torpedózni, akkor összejöttek azonnal az atyák. Úgy hívták ezeket az összejöveteleket: zsinat. Megfogalmazták az ő válaszukat. Ezeket a válaszokat meg úgy hívjuk: hitvallások. Arról a városról nevezték el a hitvallást, ahol összeült a zsinat. Például: Nicea-Konstantinápolyi hitvallás, Efézusi hitvallás vagy pedig egy magánszemély írta meg a hitvallást, akkor meg arról nevezték el, pl. Atanáziusz-féle hitvallás. Reformátori hitvallásaink: a Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás. Élesen leszögezték, hogy mit hiszünk, mit vallunk. Hogyan látjuk az Isten igéjét, hogyan értjük, és hogyan akarjuk Krisztust, mint megfeszített hirdetni és prédikálni. És ebből a mi eleink egy jottányit sem engedtek. Azt mondák: ehhez ragaszkodunk. Ha megölnék, ha kerékbe törnek, ha gályára kell menni, mi akkor sem engedhetünk ebből semmit.

Így maradt meg Isten népe, Isten egyháza. Így születtek hitvallásaink. A hitvallás mindig a Biblia szerint van, és azt magyarázza. A hitvallás nem arról tesz bizonyosságot, hogyan látjuk mi a hitbeli dolgokat, hanem a hitvallás azt magyarázza, mit mond erről a Biblia. Mert ha azt mondanánk, mi hogyan látjuk, azok emberi rendelkezések lennének. Ezek nem komolyak, ezek teszik Isten igéjét érvénytelenné. Viszont, ha a hitvallás írói megállnak a Biblia előtt levetett saruval, szent alázattal, és azzal a vággyal: Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád, akkor ez a hitvallás nem emberi indulatból, ésből, okoskodásból, nem emberi bölcsességből, hanem a Szentírás értelmezése folytán fakadt. Ezek a mi számunkra drága és fontos dolgok.

Tegnap az ifiben beszélgettünk erről, és két dolgot láttam meg.

Egyrészt azt láttam, ha mi egy felekezettel vagy szektával találkozunk, akkor jó megnézni azt, hogy mi az ő hitvallásuk? Ha a közösség becsületesebb, akkor ezt meg is mondják, és a kiadványaikon szerepel-

tetik. Ha nem szerepeltetik, baj van, mert nem akarnak vele dicsekedni, inkább elhallgatják, mert könnyebb az embereket így átvágni, csapdába csalni. Hitvallásukat mindig úgy kell megnézni: megfelel-e a Biblia igéinek, mert ha nem, akkor nincs vele dolgunk. Ha valahol hiba van, akkor semmi közünk hozzájuk. Ez tévtanítás és ők tévtanítók, a közösséget pedig szektának kell neveznünk.

Tegnap este abban is világosságra jutottam, hogy az is fontos, hogy egy közösségnek milyen terjedelmű a hitvallása. Ha rövid a hitvallás, azt jelenti, hogy azért teszik rövidebbé, hogy minél több dolog beleférjen. Minél hosszabb egy hitvallás, minél részletesebb, azt jelenti, hogy annál kevesebben fognak beleférni. Ha van három kritérium, abba sokan beleférnek, de ha már tizenhárom kritérium van, tizenhárom feltételnek kell megfelelni, ott azt mondja az ember: egyen ügyis elbukok. De ha csak három kritériumnak kell megfelelni, abba sokan beleférnek.

Az asszonyórán megkérdezte valaki, hogy két általunk is ismert felekezetnek milyen a Bibliája? Olyan, mint a mienk? Ez jó kérdés volt. Mondtam, hogy az egyiknek valószínű olyan, mint a mienk. Nem az a lényeg, hogy ugyanilyen-e a Bibliája, hanem az, hogy ezt a Bibliát hogyan magyarázza, hogyan érti, mert ez nem mindegy. Hogyan magyarázzák, kicsoda Jézus Krisztus, mik a sákramentumok, mi az egyház, mi a Szentháromság, mi a megváltás, mi a bűn, mi a szabadítás, mi az örök élet, mi az üdvösség. Ez a kérdés, hogy ezeket hogy értik a Szentírásból.

Éppen ezért ebben az igében Jézus Krisztus komolyan figyelmeztet bennünket. Azt mondja: igen, ha a hagyományokhoz ragaszkodtok, ha az atyák tanításához ragaszkodtok, ha emberi rendelkezésekhez ragaszkodtok, akkor az Isten igéjét érvénytelenné teszitek. Így nem lehet igaz istentiszteletet tartani. Így nem lehet Istent imádni.

Igen, a kérdés éppen ezért az, hogyan magyarázza a Szentírást?

Ma olvastam a szerecsen komornyik történetét (ApCsel 8). Olvassa a komornyik a Biblia egy részét, és azt mondja Fülöpnek, aki Isten parancsára mellé ül: hogyan érthetném, ha valaki meg nem magyarázza? Pedig a tekercs a kezében volt. Volt Bibliája. De nem az volt a lényeg, hogy van Bibliája, hanem az, hogy valaki megmagyarázza-e neki, hogy miről van itt szó. Fülöp melléül, és az *Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki a Krisztust*. Ennek az embernek kinyílik a szeme, aztán kinyílik a szíve, meg az akarata. Meg akar kereszttelkedni, viszi az evangéliumot — *de az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki a Krisztust*.

Nem az a kérdés, hogy a Biblia kezünkben van-e. Ez is kérdés, mert olvasni is kellett, de utána meg is kellett neki magyarázni. Az emberi

rendelkezések azok, ha valakik emberi okoskodást mondanak, de nem a Bibliából vezetik le. Az az igaz istentisztelet, amikor felolvassuk az igét és magyarázzuk a Szentírást: Ezt mondja Istennek igéje, így adja elénk — ez az okos istentisztelet.

Legyen fontos számunkra a kijelentés, az ismeret, hogy Istent helyesen ismerjük azért, hogy helyesen imádhassuk, helyesen tisztelhes-sük, helyesen magasztalhassuk, hogy minden helyén legyen az életünkben. A hit és igaz tanítás igéjével táplálkozzunk, hogy másoknak a táplálására, tanítására is egy idő után már alkalmasak lehessünk.

Isten áldjon meg így bennünket.

Imádkozzunk!

Köszönjük, mennyei Édesatyánk, hogy kijelentetted magad az embernek. Köszönjük, hogy elküldted Fiadat, Jézus Krisztust, és köszönjük, hogy rajta kívül nem adsz más kijelentést. Ő általa szóltál utoljára hozzánk. Köszönjük, hogy mindez a birtokunkban lehet, mert van Bibliánk.

Kérünk, hadd szólaljon meg a Biblia, legyen üzenete a számunkra, ismerjünk meg belőle téged. Ha ismerünk, akkor arra törekedhessünk, mint Pál apostol, hogy még jobban megismerjem Őt, és feltámadásának erejét.

Kérünk, hadd tudjunk eligazodni ebben a mai lelki és vallási zűrzavarban, ahol annyifélet hirdetnek és mondanak, ahol annyi krisztusról beszélnek, és annyiféle krisztushoz hívogatják az embereket, hadd tudjuk, Urunk, határozottan és világosan, ki vagy te, és vallhassuk: Benned mindent meglelünk.

Köszönjük, hogy mi az igaz Krisztust ismerhetjük és hirdethetjük, aki szeretett minket és önmagát adta, hogy kimentsen e jelenvaló gonosz világból.

Kezedbe tesszük, Urunk, az éjszakánkat. Kérünk, holnapi napunkat is te tedd könnyűvé, széppé. Kérünk, betegeinket különös szeretettel vedd körül és azokat is, akik őket ápolják.

Kérünk azokért a családokért is, akiket gyásszal próbáltál meg. Adj nekik erőt az elhordozáshoz, hitet a jövőbe nézéshez, és szent reménységet, hogy keressünk mindannyian téged, amíg megtalálható vagy.

Kérünk, hogy mindazt, amit most még eléd viszünk imádságban, légy kegyelmes meghallani.

Ámen.

225.

Boroszlói kézirat XVI.sz.

Nagy há-lát ad-junk az A-tya Is-ten-nek,
Menny-nek és föld-nek szent te-rem-tő- jé-nek,
Ol-tal-ma-zónk-nak, ke-gyes él-te-tőnk-nek,
Gond-vi-se-lőnk-nek.

2. Hála tenéked, mennybéli nagy Isten, Hogy szent igédet adtad mi elménkben, És hogy ez által véssz ismeretedben, Te kegyelmedben.

3. A romlás után nem hagyál bűnünkben, Sőt te Fiadat ígéréd igédben, Hogy elbocsátod őtet mi közénkben, Emberi testben.

4. Felséges Isten, tenéked könyörgünk, Hogy mu-tassad meg szent Fiadat nekünk, Hogy őtet látván, benne remélhessünk, Idvezülhessünk.

5. Adjad, hogy lássuk a világosságot, Te szent igédet, az egy igazságot, A Krisztus Jézust: örök vígasságot, És boldogságot.

6. És ne ismerjünk többet a Krisztusnál, Ne szeret-hessünk egyebet Jézusnál; Maradhassunk meg a te szent Fiaddal, Krisztus Urunkkal.

7. Adj igaz hitet a te szent Fiadban, És jó életet minden útainkban; És Szentlelkeddel vígy be hajlékomba, A boldogságba.

8. Dicsőség néked mennyben, örök Isten, Ki dicsér-tetel a te szent igédben, Krisztus Jézusban, mi Idvezít-őnkben, És Szentlélekben.

Debrecen, 1590.